

گروه آموزشی پژوهش هنر

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته پژوهش هنر

عنوان:

بررسی نقش مایه های قالی چین با تأکید بر نقش نمادین شیر - سگ و مطابقت آن با بافته های شیری قشقایی

استاد راهنما اول:

دکتر حسن خاتمی

استاد راهنما دوم:

دکتر عباس اکبری

دانشجو:

علیرضا بهارلو

بهمن 90

واژه های کلیدی:

قالی چین، نقش شیر - سگ، فرش شیری، نقش شیر، قشقایی.

چکیده:

شیر از گذشته های دور به عنوان سلطان حیوانات و مظهر شجاعت و قدرت و نشانه پادشاهی، در متون و نقوش هنری، جایگاه ویژه ای داشته است و هنرمندان زیادی آن را دستمایه کار خویش ساخته اند. نقش این حیوان به علت دارا بودن خصایص و صفات ویژه، همواره در رأس نقوش دیگر قرار داشته و اغلب تمدن ها نیز از آن در آثار هنری و فرهنگی خود بهره برده اند.

تمدن کهن چین از جمله تمدن هایی است که نقش این حیوان را اقتباس نموده و با داشتن اندیشه و روح هنری خود، آن را دستخوش تحول ساخته است که نمونه بارز آن نقش نمادین شیر - سگ می باشد. شیر - سگ موجودی است که سابقه پیدایش آن را به دوران امپراتوری هان (202 ق.م - 220 م) نسبت می دهند و از گذشته با حالات مختلف در هنر چین ظاهر می شده است که شاخص ترین آنها مجسمه های سنگی محافظ در ورودی های معابد بودایی است. این نقش علاوه بر این، در سایر حوزه های هنری نیز نفوذ داشته است که قالی چین از جایگاه های تجلی آن می باشد.

آنچه که در این مقاله نیز بدان پرداخته شده، بررسی نقش این حیوان تلفیقی در قالی های چینی در سه قرن گذشته بوده است. از این رو در ابتدا مختصری از پیشینه قالی در چین بیان شده و در ادامه، نقوش و نمادهای به کار رفته در قالیبافی این سرزمین با تأکید بیشتر بر روی نقش شیر - سگ مورد مطالعه قرار گرفته است. در انتها نیز نقش شیر را در کشورمان و در میان بافته های ایل قشقایی دنبال نموده و نتایج را در تطبیق با یکدیگر سنجیده ایم.